

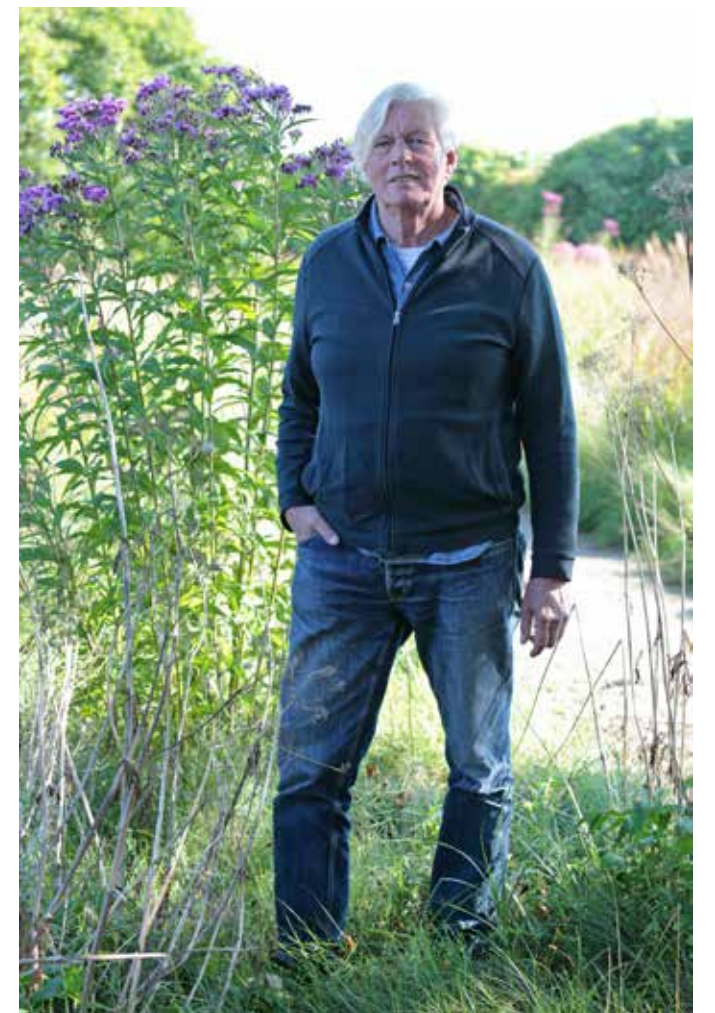
De meest recente toevoeging aan de tuin van Piet Oudolf in Hummelo, op de plek van de voormalige kwekerij, bij het nieuwe kantoor naar ontwerp van architect Hein Tomesen. Op de voorgrond duizendknoop *Persicaria amplexicaulis* en prachtriet *Miscanthus sinensis* 'Malepartus'

De nieuwe wildernis

Tekst : Marieke van Gessel
Foto's : Modeste Herwig en Anneke Beemer

De Nederlandse tuin- en landschapontwerper Piet Oudolf is een meester in het aanleggen van schilderachtige, natuurlijke tuinen. Zijn creaties worden wereldwijd gewaardeerd. Het begon allemaal met zijn eigen tuin en kwekerij in het Gelderse Hummelo.

Van het kleine dorpje Hummelo in de Achterhoek naar New York. Piet Oudolf (1944) geniet wereldfaam vanwege zijn beplantingsontwerpen voor de High Line en de Gardens of Remembrance in The Big Apple. Uit ervaring weten we dat elke tuinliefhebber in Engeland zijn naam kent – al heeft die doorgaans moeite met de uitspraak ervan – en vaak ook een van zijn boeken in de kast heeft staan. In 2012 kreeg Oudolf zelfs een erelidmaatschap van het Royal Institute of British Architects. Van zijn hand verschenen onder meer *Ontwerpen met planten*, *Plannen en planten* en *Landschap in landschap* (alle drie in samenwerking met de Engelse tuinontwerper Noel Kingsbury), *Designing with Grasses* (met Michael King) en *Droomplanten voor de natuurlijke tuin* (met Henk Gerritsen). In Nederland is hij vreemd genoeg een stuk minder bekend. Dat heeft er misschien mee te maken dat de – zowel letterlijk als figuurlijk – grote man een toonbeeld is van bescheidenheid. Aan oppervlakkige televisieprogramma's werkt hij niet mee, ook al wordt hij daarvoor regelmatig gevraagd. Hij besteedt zijn tijd liever aan het maken van beplantingsplannen waarin siergrassen en grote groepen inheemse vaste planten een hoofdrol spelen. En waar en wanneer maar mogelijk volgt hij het liefst ook de ontwikkeling en het onderhoud van de door hem ontworpen projecten, of deze zich nu in Amerika, Engeland, Duitsland of Zweden bevinden. Ook daaruit blijkt wel zijn bevlogenheid en streven naar perfectie.

Piet Oudolf naast de enorm hoge nazomerbloeiër *Vernonia crinita* in zijn tuin, september 2015

Zicht vanuit de voortuin naar De Koesterd, de oude boerderij die Piet en Anja zelf verbouwden en waar ze sinds 1982 wonen. Op de voorgrond onder andere *Eupatorium*, *Persicaria* en *Deschampsia*

In de voortuin worden drie grote cirkels vol vaste planten en siergrassen omzoomd worden door smalle klinkerpaden. Niet alle golvend gesnoeide taxushagen zijn gesneuveld door de overstroming in 2010. De intens rode bloemhoofden zijn van de *Hibiscus moscheutos*

Het vers gemaaide gazon met daarnaast onder andere grote groepen *Eupatorium*, *Spodiopogon sibiricus* en struisriet *Calamagrostis 'Karl Foerster'* bij het nieuwe kantoor achter de boerderij

Rond de oude Koesterd

Zijn ouders hadden een horecazaak in Bloemendaal, waarin hij tot zijn vijftiende werkte. Piet besepte dat zijn hart niet in het horecawezen lag en na diverse tijdelijke baantjes, onder andere bij een tuincentrum, besloot hij een hoveniersopleiding te volgen. Daarna vestigde hij zijn eigen tuinadvies en -ontwerpbureau in Haarlem. Samen met zijn vrouw Anja en hun twee zoontjes verhuisde hij in 1982 naar een oude, vervallen boerderij even buiten het dorpje Hummelo. Daar hadden ze genoeg ruimte om zelf planten te kweken. 'De Koesterd' werd jarenlang door het jonge gezin zelf opgeknapt, wat veel tijd en energie vergde. Op de bijbehorende grond kweekten Anja en Piet, mede geïnspireerd door *Het vaste plantenboek* van tuin- en landschapsarchitecte Mien Ruys, planten en siergrassen die in die tijd nauwelijks verkrijgbaar waren. In de beginjaren vormden de snijbloemen die Anja aan de lokale bloemenwinkels verkocht, van toen nog onbekende soorten als *Astrantia*, *Echinacea* en *Eryngium*, de belangrijkste bron van inkomsten.

De kwekerij lag achter de boerderij, op de plek waar eerst bijgebouwen en schuren hadden gestaan. Op het braakliggende terrein vóór De Koesterd kwamen proefbedden voor vaste planten en rijen taxussen die Oudolf wilde laten uitgroeien tot forse exemplaren om ze vervolgens te kunnen toepassen in de tuinen van opdrachtgevers. Op

gegeven ogenblik bedacht hij dat hij de taxussen ook kon laten staan om er golvend gesnoeide hagen van te maken. Ze groeiden uit tot een van de beeldbepalende elementen van de tuin, totdat ze in 2011 verloren gingen door een overstroming. Nu is er een gazon vanwaar je prachtig zicht vanuit het achterste deel van de tuin over de planten en wuivende grassen richting de boerderij hebt. 'Het oogt ruimtelijker en het is overzichtelijker; je kijkt nu meer naar de drie cirkels vol vaste planten en grassen, dus het is eigenlijk goed zo', constateert Oudolf nuchter.

Anja Oudolf, gefotografeerd door haar echtgenoot, in de tuin in Hummelo, najaar 2015

Sorbenkruid of kleine pimpernel *Sanguisorba* 'Bury Court' ▶

Echinacea en *Eupatorium* in de voortuin ▼

Meisjesogen *Coreopsis tripteris* ▼

Sanguisorba 'Blackthorn' ▼

De schermbloemige karwijselie *Selinum wallichianum* ▼

Ijzerkruid *Vernonia crinita* ▼

Een vierde cirkel in de voortuin, in het gazon vlak voor de boerderij, opgetrokken uit baksteen afgewisseld met haagjes en gevuld met prachtriet *Miscanthus sinensis* 'Malepartus' ▼

Dropplant *Agastache* 'Blue Fortune' ▼

Eupatorium maculatum 'Riesenschirm' ▼

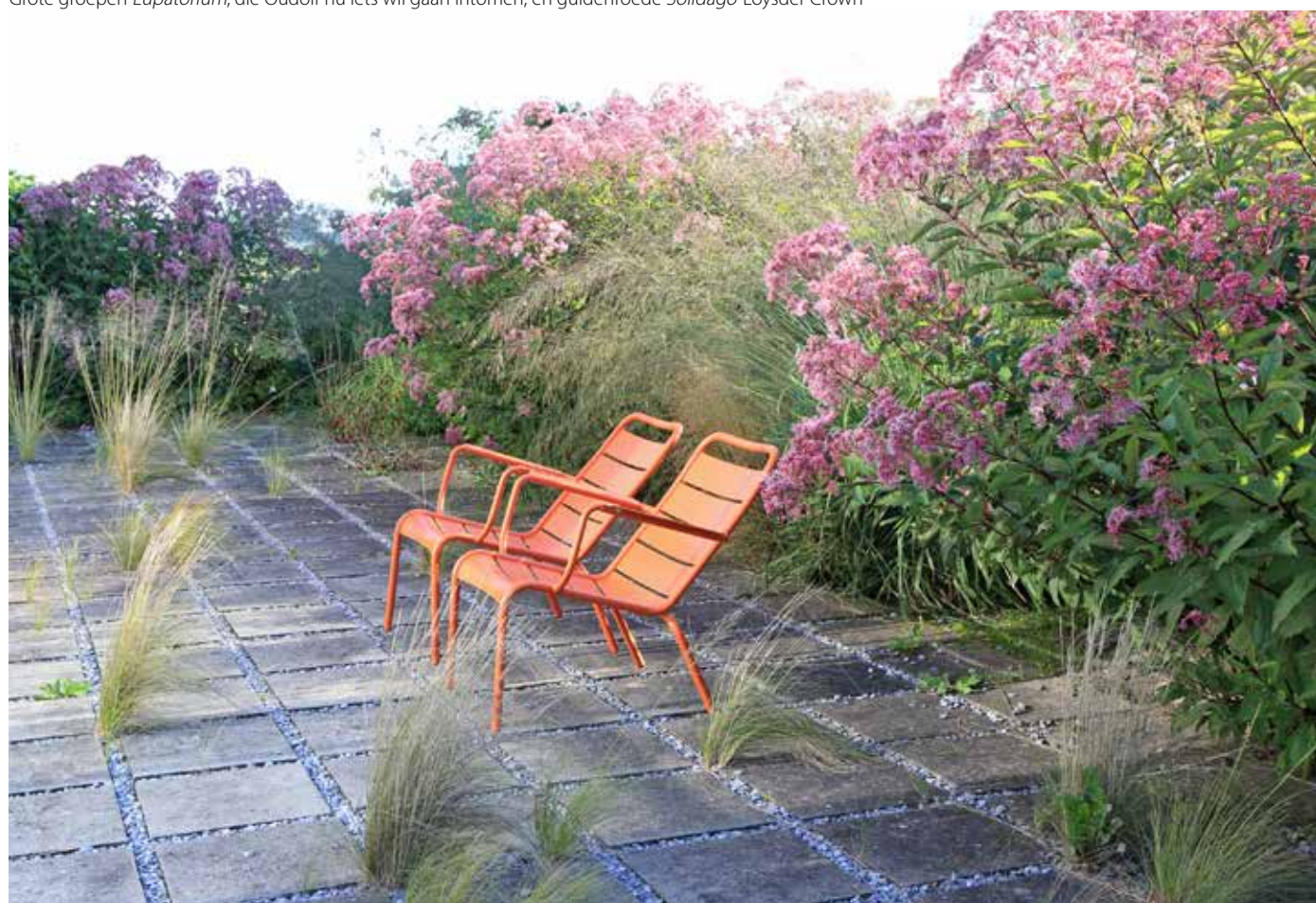
Modewoorden en marketingproducten

Veel van de planten waar Oudolf mee experimenteerde kwamen uit Engeland. Dat kwam onder andere door zijn samenwerking met Romke van de Kaa, die voor de bekende Engelse tuinboekenschrijver Christopher Lloyd in diens tuin bij Great Dixter en in Ierland had gewerkt. Ook reisden Piet en Anja naar Duitsland, naar de kwekerij van Ernst Pagels, die nog bij Karl Foerster had gestudeerd. In eigen land was Rob Leopold, onder andere oprichter van zadenfirma Cruydt-Hoeck en vurig pleitbezorger van de toepassing van wilde, inheemse planten en eenjarigen, een belangrijke inspiratiebron. Net zoals Henk Gerritsen van de Priona tuinen, die vlakbij de Tuinen Mien Ruys liggen. 'Van Henk leerde ik dat beplanting alles te maken heeft met vorm, karakter en structuur. Sfeer, seizoenswisselingen, emotie – die zijn belangrijk. Bij Henk ontdekten we planten die ook mooi waren als ze niet bloeiden. We keken niet alleen naar planten op hun hoogtepunt', zo is te lezen in het onlangs verschenen, lijvige boek *Oudolf Hummelo*.

Het is lastig om de kracht en de stijl van Piet Oudolf goed te omschrijven. Hij was een van de eersten die voor die tijd ongebruikelijke vaste planten gebruikte, die combineerde met siergrassen en op die manier een heel natuurlijke stijl introduceerde, waarbij duurzaamheid en biodiversiteit een belangrijke rol spelen. In tijdschriften en kranten wordt hij een vertegenwoordiger genoemd van de 'Dutch Wave' of van de 'New Perennial Style'. Zelf heeft hij er een hekel aan als mensen zijn benadering niet goed begrijpen of er te gemakkelijk een etiket op plakken. Dan reageert de altijd sympathieke en rustige ontwerper-kunstenaar heel intens en vastberaden: 'Noem het vooral geen "prairiebeplanting", dat is weer zo'n modewoord of marketingproduct. Ik heb hier op de Gelderse leem-, klei- en zandgrond toch geen Noord-Amerikaanse prairie of toendra gecreëerd? Het is in wezen een op de natuur geïnspireerde beplanting.' Dat hij daar zo succesvol in is, heeft er ook alles mee te maken dat hij een gedegen plantenkennis heeft vergaard door zelf te kweken en te experimenteren, en door andere kwekers in binnen- en buitenland op te zoeken en met hen diepgaand van gedachten te wisselen. Met velen van hen hebben hij en Anja in de loop der jaren een nauwe band opgebouwd. 'Ik denk niet in combinaties, maar in thema's', zo verklaart hij zijn werkwijze tijdens ons gesprek. Piet Oudolf werkt in ieder geval op een uiterst visuele en intuïtieve manier, zoals Noel Kingsbury ook in het boek *Oudolf Hummelo* schrijft.

Grote groepen *Eupatorium*, die Oudolf nu iets wil gaan intomen, en guldenroede *Solidago* 'Loysder Crown'

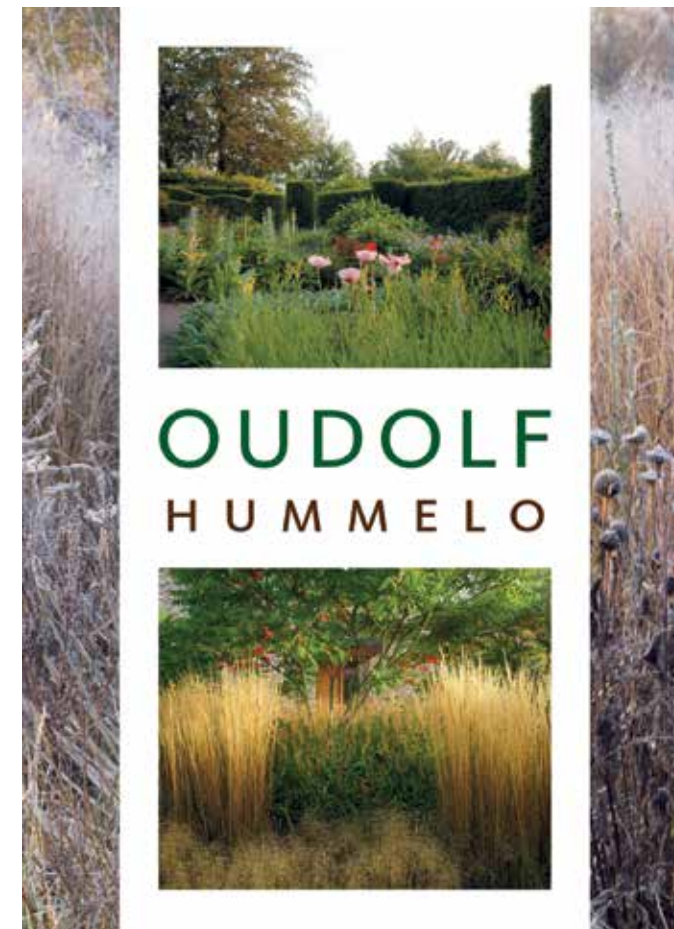
Het terras bij het kantoor met twee stoeltjes van Fermob en de paarse wolken van *Eupatorium maculatum* 'Riesenschirm'. Vedergras *Stipa offneri* zaait zich lekker nonchalant uit in de voegen van de tegels

Een deel met lichte tinten, waaronder de witbloeiende *Eupatorium maculatum* 'Snowball'

Insel Hombroich

We spreken elkaar in het moderne kantoor achter de boerderij, een ontwerp van architect Hein Tomesen. De strakke kubussen van lichte baksteen werden in 2008 opgeleverd. Het kantoor annex staat op een deel van de voormalige kwekerij, waarmee Piet en Anja in 2010 zijn gestopt. Rondom kwam wat hijzelf 'de kantoortuin' noemt. Grassen als *Spodiopogon sibiricus* en en *Calamagrostis* 'Karl Foerster' nemen er een prominente plek in. Ook de grote groepen *Eupatorium maculatum* zijn in het najaar een plaatje om te zien, al wil Oudolf ze vlakbij zijn kantoor wel wat gaan indammen. In het tegelteras bij het kantoor groeit *Stipa offneri* lekker nonchalant in de voegen. De tuin oogt als een wilde vasteplantenwei, met veel grote groepen inheemse langbloeiers als *Achillea millefolium*, *Sanguisorba officinalis* en *Solidago*. Vlinders en bijen fladderen en zoemen er vrolijk rond. 'Ik heb mij voor dit meest recente tuindeel en de bijbehorende architectuur laten inspireren door Museum Insel Hombroich in Duitsland', vertelt Oudolf. Dat bijzondere museum vlakbij Düsseldorf wordt gekenmerkt door verschillende paviljoens in een natuurlijke omgeving. Het motto van Karl-Heinrich Müller, de oprichter van het museum luidde: 'Kunst parallel zur Natur'. Toepasselijk, want Piet Oudolf heeft de tuin- en landschapsarchitectuur weer tot een hogere kunstvorm weten te maken. En de 71-jarige Nederlander werkt gelukkig voorlopig nog gewoon door. Wordt vervolgd... □

PRAKTISCHE INFORMATIE EN TIPS

- De 4000 vierkante meter grote privétuinen van Piet Oudolf in Hummelo zijn komend jaar weer gedurende een aantal maanden opengesteld voor publiek. Kijk voor meer informatie op oudolf.com
- Afgelopen jaar verscheen het boek *Oudolf Hummelo*, waarin Piet Oudolf en Noel Kingsbury een fascinerend beeld geven van de groei van Oudolfs carrière, vanaf het prille begin tot nu. Fontaine Uitgevers, ISBN 978 90 5956 582 1, € 39,95
- Piet Oudolf is ook een enthousiast en getalenteerd fotograaf. Volg zijn filmpjes en foto's op [instagram.com/oudolf](https://www.instagram.com/oudolf)
- Enkele recente projecten van Piet Oudolf: de Vlinderhof in het Máximapark in Utrecht en de 6000 vierkante meter grote beeldentuin bij galerie Hauser & Wirth in Somerset, Engeland. Momenteel werkt hij onder andere aan een tuin bij het nieuw te bouwen theater van het Singer Laren en aan een tuin voor een Belgische ondernemer in The Hamptons, Amerika.
- In Hummelo kunt u overnachten, lunchen of dineren bij De Gouden Karper, ook een favoriet adres van Piet en Anja, www.degoudenkarperhummelo.nl
- Vlakbij Hummelo, in het dorpje Drempt, ligt Ars Longa, waar u tuinmeubelen, potten en vazen en ook interieurmeubelen en -accessoires kunt kopen. Met bezoekerstuin die gedurende het tuinseizoen is geopend. www.ars-longa.nl
- Kwekerijen in de buurt: Kwekerij Hof te Dieren, www.kwekerij-hoftedieren.nl, en De Hessenhof van Miranda en Hans Kramer in Ede, www.hessenhof.nl. Beide zijn vanaf het voorjaar geopend.